EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 26.6.2014
COM(2014) 386 final

2014/0197 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

poikkeuksellisten kaupan toimenpiteiden käyttöönotosta Euroopan unionin vakautus- ja assosiaatioprosessiin osallistuville tai siihen yhteydessä oleville maille ja alueille annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1215/2009 muuttamisesta ja sen soveltamisen keskeyttämisestä Bosnia ja Hertsegovinan osalta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Euroopan unionin Länsi-Balkanin maiden osalta soveltama politiikka perustuu vakautus- ja assosiaatioprosessiin, jonka Euroopan komissio käynnisti toukokuussa 1999. Lissabonissa 23 ja 24 päivänä maaliskuuta 2000 kokoontunut Eurooppa-neuvosto päätti kokouksessaan, että Länsi-Balkanin maiden kanssa tehtäviä vakautus- ja assosiaatiosopimuksia olisi edellettävä yksipuolinen kaupan vapauttaminen. Yksipuolisesta kaupan vapauttamisesta säädetään neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1215/2009 poikkeuksellisten kaupan toimenpiteiden käyttöönotosta vakautus- ja assosiaatioprosessiin osallistuville tai siihen yhteydessä oleville maille ja alueille. Asetusta (EY) N:o 1215/2009 sovelletaan 31 päivään joulukuuta 2015.

Vakautus- ja assosiaatioprosessin käynnistämisestä alkaen on tehty vakautus- ja assosiaatiosopimuksia unionin ja kaikkien asianomaisten Länsi-Balkanin maiden välillä Bosnia ja Hertsegovinaa ja Kosovoa lukuun ottamatta[1]. Bosnia ja Hertsegovinasta tuli mahdollinen EU:n jäsenehdokasmaa vuonna 2003, ja se allekirjoitti vakautus- ja assosiaatiosopimuksen vuonna 2008 ja suostui samalla EU:n jäsenyysehtoihin. Siitä alkaen Bosnia ja Hertsegovinan osalta on sovellettu kauppaa ja kaupan liitännäistoimenpiteitä koskevaa väliaikaista sopimusta, jota sovelletaan siihen saakka, kun saadaan päätökseen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen ratifiointiprosessi.

Kun otetaan huomioon tullivapautusten erot sopimusjärjestelmissä, jotka on kehitetty unionin ja kaikkien vakautus- ja assosiaatioprosessin osallistujien välillä, sekä asetuksen (EY) N:o 1215/2009 nojalla myönnetyt tullietuudet, ehdotetaan, että pidennetään asetuksen (EY) N:o 1215/2009 soveltamisaikaa 31 päivään joulukuuta 2020, jotta poikkeuksellisten kaupan toimenpiteiden edunsaajille ja Euroopan unionille jää riittävästi aikaa yhdenmukaistaa tarvittaessa asetuksen (EY) N:o 1215/2009 mukaiset tullietuudet vakautus- ja assosiaatiosopimuksissa myönnettyjen etuuksien kanssa. Euroopan unionin 1 päivänä heinäkuuta 2013 tapahtuneen laajentumisen jälkeen Bosnia ja Hertsegovina ei ole vielä hyväksynyt väliaikaiseen sopimukseen perustuvien kaupan myönnytysten mukauttamista, jotta voitaisiin ottaa huomioon perinteinen Keski-Euroopan vapaakauppasopimukseen perustuva etuuskohtelukauppa Kroatian ja Bosnia ja Hertsegovinan välillä. Mikäli Bosnia ja Hertsegovina ja Euroopan unioni eivät pääse sopimukseen kaupan myönnytysten mukauttamisesta, Bosnia ja Hertsegovinalle asetuksen (EY) N:o 1215/2009 mukaisesti myönnetyt etuudet olisi keskeytettävä 1 päivästä tammikuuta 2016. Kyseiset etuudet palautetaan, kun Bosnia ja Hertsegovina ja Euroopan unioni ovat allekirjoittaneet sopimuksen väliaikaiseen sopimukseen perustuvien kaupan myönnytysten mukauttamisesta ja soveltaneet kyseistä sopimusta väliaikaisesti.

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 21 artiklan 1 kohdan mukaan unionin toiminta kansainvälisellä tasolla perustuu sen perustamisen, kehittämisen ja laajentumisen johtoajatuksena oleviin periaatteisiin, joita unioni pyrkii edistämään muualla maailmassa: demokratia, oikeusvaltio, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien yleismaailmallisuus ja jakamattomuus ja ihmisarvon kunnioittaminen. Unioni kunnioittaa ja edistää näitä periaatteita myös ulkoisissa toimissaan, mukaan lukien yhteinen kauppapolitiikka. Asetuksessa (EY) N:o 1215/2009 ei säädetä mahdollisuudesta keskeyttää väliaikaisesti poikkeuksellisten kaupan toimenpiteiden soveltaminen tapauksissa, joissa edunsaajat loukkaavat vakavalla ja järjestelmällisellä tavalla ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltion perusperiaatteita. On

[1] Tämä ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244/1999 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

syytä säätää tällaisesta mahdollisuudesta sen varmistamiseksi, että voidaan ryhtyä pikaisiin toimiin, mikäli ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltion perusperiaatteita loukataan vakavalla ja järjestelmällisellä tavalla jossakin Euroopan unionin vakautus- ja assosiaatioprosessiin osallistuvista tai siihen yhteydessä olevista maista ja alueista.

Lisäksi on syytä tehdä tekninen mukautus, joka koskee Montenegron mahdollisuutta käyttää viinin tuonnin kokonaiskiintiötä.

2. EHDOTUKSEEN LIITTYVÄT OIKEUDELLISET NÄKÖKOHDAT

Ehdotuksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 207 artiklan 2 kohta.

3. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Asetusehdotuksesta ei aiheudu menoja EU:n talousarvioon. Vuosina 2015–2020 ei tapahdu tullitulojen lisämenetystä kyseisistä edunsaajamaista peräisin olevien tuotteiden osalta. Hypoteettista tuloa, jonka tuleva vienti saattaisi tuottaa, ei voida pitää tullitulon menetyksenä.

2014/0197 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

poikkeuksellisten kaupan toimenpiteiden käyttöönotosta Euroopan unionin vakautus- ja assosiaatioprosessiin osallistuville tai siihen yhteydessä oleville maille ja alueille annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1215/2009 muuttamisesta ja sen soveltamisen keskeyttämisestä Bosnia ja Hertsegovinan osalta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1215/2009[2] säädetään yksipuolisesta kaupan vapauttamisesta unionin ja asianomaisten Länsi-Balkanin maiden ja alueiden välillä ja myönnetään poikkeuksellinen ja rajaton tullivapaa pääsy unionin markkinoille lähes kaikille kyseisistä maista peräisin oleville tuotteille 31 päivään joulukuuta 2015 saakka.

(2) Asetuksessa (EY) N:o 1215/2009 ei säädetä mahdollisuudesta keskeyttää väliaikaisesti poikkeuksellisten kaupan toimenpiteiden soveltaminen tapauksissa, joissa edunsaajat loukkaavat vakavalla ja järjestelmällisellä tavalla ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltion perusperiaatteita. On syytä säätää tällaisesta mahdollisuudesta sen varmistamiseksi, että voidaan ryhtyä pikaisiin toimiin, mikäli ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltion perusperiaatteita loukataan vakavalla ja järjestelmällisellä tavalla jossakin Euroopan unionin vakautus- ja assosiaatioprosessiin osallistuvista tai siihen yhteydessä olevista maista ja alueista.

(3) Kun otetaan huomioon tullivapautusten erot sopimusjärjestelmissä, jotka on kehitetty unionin ja kaikkien vakautus- ja assosiaatioprosessin osallistujien välillä, sekä asetuksen (EY) N:o 1215/2009 mukaiset tullietuudet, ehdotetaan, että pidennetään asetuksen (EY) N:o 1215/2009 soveltamisaikaa 31 päivään joulukuuta 2020, jotta poikkeuksellisten kaupan toimenpiteiden edunsaajille ja Euroopan unionille jää riittävästi aikaa yhdenmukaistaa tarvittaessa asetuksen (EY) N:o 1215/2009 mukaiset tullietuudet vakautus- ja assosiaatiosopimuksissa myönnettyjen etuuksien kanssa.

(4) Asetuksessa (EY) N:o 1215/2009 säädetään kokonaiskiintiöstä yhdistetyn nimikkeistön CN-koodien 220421 93-220421 98 ja 220429 93-220429 98 kattaman

[2] Neuvoston asetus (EY) N:o 1215/2009, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, poikkeuksellisten kaupan toimenpiteiden käyttöönotosta Euroopan unionin vakautus- ja assosiaatioprosessiin osallistuville tai siihen yhteydessä oleville maille ja alueille (EUVL L 328, 15.12.2009, s. 1).

viinin tuonnille unioniin. Tämä kiintiö on kaikkien Länsi-Balkanin maiden ja alueiden käytettävissä sen jälkeen, kun yksilölliset tariffikiintiöt on käytetty loppuun, kuten niiden kahdenvälisissä vakautus- ja assosiaatiosopimuksissa määrätään, lukuun ottamatta Montenegroa. Montenegron kanssa tehty viiniä koskeva pöytäkirja sisältää viinikiintiön ainoastaan CN-koodeille ex220410 ja ex220421 eikä Montenegro ole pystynyt täyttämään kyseistä kiintiötä. Tämä käytännössä estää Montenegroa käyttämästä tullivapaata viinikiintiötä niiden tuotteiden osalta, jotka eivät kuulu sen vakautus- ja assosiaatiosopimukseen. Jotta voidaan varmistaa, että kaikkia asianomaisia Länsi-Balkanin maita ja alueita kohdellaan tasapuolisesti, on syytä säätää, että Montenegro voi myös käyttää viinin kokonaiskiintiötä CN-koodin 220429 kattamia tuotteita varten ilman, että se on käyttänyt loppuun yksilöllisen kiintiönsä.

(5) Vakautus- ja assosiaatioprosessin käynnistämisestä alkaen on tehty vakautus- ja assosiaatiosopimukset kaikkien asianomaisten Länsi-Balkanin maiden kanssa Bosnia ja Hertsegovinaa ja Kosovoa lukuun ottamatta[3]. Kesäkuussa 2013 neuvosto valtuutti komission aloittamaan neuvottelut Kosovon kanssa tehtävästä vakautus- ja assosiaatiosopimuksesta.

(6) Bosnia ja Hertsegovinasta tuli mahdollinen EU:n jäsenehdokasmaa vuonna 2003, ja 16 päivänä kesäkuuta 2008 se allekirjoitti vakautus- ja assosiaatiosopimuksen ja suostui samalla unionin jäsenyysehtoihin. Siitä alkaen Bosnia ja Hertsegovinan osalta on sovellettu Euroopan yhteisön ja Bosnia ja Hertsegovinan välistä kauppaa ja kaupan liitännäistoimenpiteitä koskevaa väliaikaista sopimusta[4], jota sovelletaan siihen saakka, kun saadaan päätökseen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen ratifiointiprosessi.

(7) Bosnia ja Hertsegovina ei kuitenkaan ole vielä hyväksynyt väliaikaiseen sopimukseen perustuvien kaupan myönnytysten mukauttamista, jotta voitaisiin ottaa huomioon perinteinen Keski-Euroopan vapaakauppasopimukseen perustuva etuuskohtelukauppa Kroatian ja Bosnia ja Hertsegovinan välillä. Mikäli tämän asetuksen hyväksymiseen mennessä Euroopan unioni ja Bosnia ja Hertsegovina eivät ole allekirjoittaneet sopimusta vakautus- ja assosiaatiosopimukseen ja väliaikaiseen sopimukseen perustuvien kaupan myönnytysten mukauttamisesta ja soveltaneet sitä väliaikaisesti, Bosnia ja Hertsegovinalle myönnetyt etuudet olisi keskeytettävä 1 päivästä tammikuuta 2016 alkaen. Kun Bosnia ja Hertsegovina ja Euroopan unioni ovat allekirjoittaneet sopimuksen väliaikaiseen sopimukseen perustuvien kaupan myönnytysten mukauttamisesta ja soveltaneet sitä väliaikaisesti, kyseiset etuudet olisi palautettava,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetus (EY) N:o 1215/2009 seuraavasti:

1) Lisätään 2 artiklan 1 kohtaan seuraava d alakohta:

”d) 1 artiklassa tarkoitettujen maiden ja alueiden pidättäytymistä osallistumisesta ihmisoikeuksien, työntekijöiden keskeiset oikeudet mukaan lukien, sekä demokratian

[3] Tämä ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244/1999 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

[4] Euroopan yhteisön ja Bosnia ja Hertsegovinan välinen väliaikainen sopimus kaupasta ja kaupan liitännäistoimenpiteistä (EUVL L 233, 30.8.2008, s. 6).

ja oikeusvaltion perusperiaatteiden loukkaamiseen vakavalla ja järjestelmällisellä tavalla. ”

2) Korvataan 12 artiklan toinen ja kolmas kohta seuraavasti:

”Sitä sovelletaan 31 päivään joulukuuta 2020. ”

3) Korvataan liitteessä I oleva alaviite 5 seuraavasti:

”(5) Montenegrosta peräisin oleva viini voidaan ottaa kokonaistariffikiintiöihin, sikäli kun se kuuluu CN-koodin 2204 21 piiriin, vasta sen jälkeen, kun Montenegron kanssa tehdyn viiniä koskevan pöytäkirjan mukaiset yksilölliset tariffikiintiöt on käytetty loppuun. Kyseinen yksilöllinen tariffikiintiö avataan järjestysnumeroilla 09.1514. ”

2 artikla

Asetuksen (EY) N:o 1215/2009 soveltaminen Bosnia ja Hertsegovinan osalta keskeytetään 1 päivästä tammikuuta 2016.

3 artikla

1. Poiketen siitä, mitä 2 artiklassa säädetään, asetuksen (EY) N:o 1215/2009 soveltamista Bosnia ja Hertsegovinan osalta ei keskeytetä, jos Euroopan unioni ja Bosnia ja Hertsegovina allekirjoittavat ennen 1 päivää tammikuuta 2016 sopimuksen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen ja väliaikaisen sopimuksen mukauttamisesta Kroatian liittymiseen Euroopan unioniin ja soveltavat kyseistä sopimusta väliaikaisesti.
2. Mikäli 1 kohdassa tarkoitettua sopimusta ei allekirjoiteta ja sovelleta väliaikaisesti ennen 1 päivää tammikuuta 2016, asetusta (EY) N:o 2115/2009 voidaan taas soveltaa Bosnia ja Hertsegovinan osalta siitä päivästä alkaen, jona mainittu sopimus allekirjoitetaan ja sitä sovelletaan väliaikaisesti.
3. Komissio julkaisee ilmoituksen *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* heti kun 1 kohdassa tarkoitettu sopimus on allekirjoitettu.

4 artikla

Tämä asetus tulee voimaan seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puhemies	*Puheenjohtaja*